

Врз основа на член 16 од Законот за културата ("Службен весник на Република Македонија" бр. 31/98), министерот за култура донесува

П Р А В И Л Н И К
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА КРИТЕРИУМИТЕ, ПОСТАПКАТА И НАЧИНОТ НА
ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ПОВОЛНИ УСЛОВИ И НАДОМЕСТОЦИ ОД СРЕДСТВА НА
РЕПУБЛИЧКИОТ БУЏЕТ, НА САМОСТОЈНИТЕ УМЕТНИЦИ

ОПШТА ОДРЕДБА

Член 1

Со овој правилник се утврдуваат критериумите, постапката и начинот на обезбедување поволни услови и надоместоци од средствата на републичкиот буџет (во натамошниот текст: поволности), на самостојните уметници, за стимулирање и помагање на нивното уметничко творештво.

КРИТЕРИУМИ ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ ПОВОЛНОСТИ

Член 2

При доделувањето на поволностите на самостојните уметници, се применуваат основни и дополнителни критериуми.

Основни критериуми

Член 3

Основни критериуми за доделување поволности на самостојниот уметник се уметничките вредности на неговото творештво и неговите активности во текот на последните пет години со континуирано вршење на творечка дејност.

Мерила за оценување на основните критериуми по одделни видови творештво се:

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

А) СЛИКАРСТВО

-реализирани најмалку пет премиерни самостојни изложби во реномирани галерии кои се професионално вреднувани;

- учество на најмалку десет групни изложби кои се професионално вреднувани;

- врвни уметнички остварувања потврдени низ ликовната критика и теорија.

Б) ПРИМЕНЕТА ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

Архитектура

- реализирани најмалку пет проекти, верифицирани за вредни од соодветното здружение на архитекти;

Графички дизајн

- реализирани најмалку три изложби или

- реализирани најмалку триесет графички идејни решенија (применети) со потврдена примена и естетски валоризирани;

Карикатура

- објавени најмалку сто какрикатури во реномиран домашен и странски медиуми или

- реализирани најмалку пет самостојни изложби или

- учество на најмалку десет групни изложби;

Стрип и илустрација

- најмалку сто објавени стрип шлајфни по десет слики;

Керамика

- реализирани најмалку пет самостојни изложби или
- учество на најмалку десет групни изложби;

Костимографија

- реализирани костимографии за најмалку пет театарски, оперски или балетски проекти;

- реализирани костимографии за најмалку два долгометражни играни филма или

- реализирани најмалку пет костимографии за ТВ филмови или ТВ драми;

Сценографија

- реализирани најмалку сценографии за два долгометражни играни филма или

- реализирана најмалку една сценографија за анимиран филм или

- реализирани најмалку пет сценографии за ТВ филма или

- реализирани најмалку пет сценографии за ТВ драми или

- реализирани најмалку пет сценографии за театарски претстави;

Обликување играчки и кукли

- реализирани најмалку пет комплетни поставки на кукли за театарска претстава, филм или ТВ емисија;

Модно креирање

- реализирани најмалку десет колекции на модели, валоризирани од компетентни субјекти или

- учество на најмалку петнаесет модни ревији, валоризирани од компетентни субјекти.

МУЗИКА И ТАНЦ

ПРОДУКТИВНИ УМЕТНИЦИ

- да има композирано најмалку шест симфониски, музичко-сценски или камерни дела и дела од помала музичка форма и да има јавно изведено, издадено или снимено најмалку пет дела (независно од формата) или

- да има композирано музика за најмалку два долгометражни играни филма, или

- да има композирано музика за најмалку пет театарски претстави или најмалку пет куклени претстави или

- да има композирано музика за телевизиска, драмска или документарна серија во траење од најмалку 150 минути, или

- да има композирано музика за најмалку три анимирани или куклени филма, или

- да има најмалку пет кореографии изведени од балетски или фолклорни ансамбли.

РЕПРОДУКТИВНИ УМЕТНИЦИ

- да има реализирано годишно најмалку шест солистички концерти од кои два со премиерна програма и четири репризни или најмалку еден настап како солист со ансамбл;

- да има реализирано најмалку пет главни улоги во опери или оперети што се позитивно оценети;

- музичките уметници од популарната (рок, џез, етно, поп) и народната музика како поединци или како членови на групи да имаат најмалку пет јавни изведби со по 90-минутна програма и да имаат издадено најмалку две аудио касети или компакт дискови;

- балетските играчи да имаат одиграно најмалку пет солистички балетски улоги што се позитивно оценети.

ЛИТЕРАТУРА

ПИСАТЕЛИ

- да има објавено најмалку пет позитивно вреднувани дела или
- да има објавено најмалку три оригинални книги поезија, проза, критика или есеистика или
- да има изведено најмалку четири драмски книжевни текста во театар, најмалку десет на радио или најмалку пет на телевизија.

КРИТИЧАРИ

- да има континуирана литературна, музичка, ликовна, филмска или телевизиска критика преку дневните весници, периодиката и другите медиуми во последните пет години.

ПРЕВЕДУВАЧИ

- преведено и објавено пет дела уметничка проза, поезија, критика, есеистика и теорија.

ФИЛМ И ДРАМА

АКТЕРИ

- да има најмалку пет главни или први улоги во професионални театри, на филм, телевизиски серии, телевизиска драма или телевизиски филм, или
- да има најмалку седум улоги во професионални театри, на филм, телевизиски серии, телевизиска драма или ТВ филм.

ДРАМСКИ И ТЕЛЕВИЗИСКИ РЕЖИСЕРИ

- да има најмалку пет режии во професионални театри, или
- да има најмалку пет режии на ТВ драми или ТВ филм, или
- да има најмалку десет режии на радио-драми.

ФИЛМСКИ РЕЖИСЕРИ

- да има режирано најмалку еден долгометражен игран филм, или
- да има режирано најмалку еден долгометражен документарен филм прикажан во кино-мрежата, или
- да има режирано најмалку пет играни ТВ филмови, или
- да има режирано најмалку една ТВ серија (играна) во траење од најмалку 120 минути или
- да има режирано најмалку пет документарни филма (филмска или ТВ продукција) или
- да има режирано најмалку пет кратки играни филма во филмска продукција (филмска и ТВ продукција).

ДИРЕКТОРИ НА ФОТОГРАФИЈА, ГЛАВНИ СНИМАТЕЛИ

- да има реализирано најмалку два целовечерни играни филма, или
- да има реализирано најмалку пет кратки играни филма (филмска и ТВ продукција) или
- да има реализирано најмалку пет уметнички документарни филма (филмска и ТВ продукција) или
- да има реализирано најмалку една ТВ играна серија во траење од најмалку 120 минути или
- да има реализирано најмалку два ТВ играни филма.

МОНТАЖЕРИ

- да има реализирано монтажа на најмалку два целовечерни играни филма, или
- да има реализирано најмалку пет кратки играни филма (филмска или ТВ продукција) или
- да има реализирано најмалку пет уметнички документарни филма (филмска и ТВ продукција) или
- да има реализирано најмалку една ТВ играна серија во траење од најмалку 120 минути или
- да има реализирано најмалку два ТВ играни филма.

ДИРЕКТОРИ НА ПРОДУКЦИЈА

- да има реализирано најмалку два целовечерни играни филма или сценски дела или
- да има реализирано најмалку седум кратки играни филма (филмска и ТВ продукција) или
- да има реализирано најмалку два ТВ играни серии во траење од најмалку 240 минути или
- да има реализирано најмалку два ТВ играни филма.

РЕЖИСЕРИ НА АНИМИРАН ФИЛМ (ФИЛМСКА ИЛИ ТВ ПРОДУКЦИЈА)

- Да има реализирано петнаесетминутна анимирана филмска продукција;

ГЛАВЕН ЦРТАЧ НА АНИМИРАН ФИЛМ

- да има реализирано најмалку пет анимирани филма.

АНИМАТОРИ

- да има реализирано најмалку пет анимирани филма.

СЦЕНАРИСТ

- да има реализирано најмалку две сценарија за долгометражни играни филмови или
- да има реализирано најмалку седум сценарија за кратки филмови или документарни филмови (во филмска или ТВ продукција) или
- да има реализирано најмалку едно сценарио за ТВ серија во траење од најмалку 180 минути или
- да има реализирано најмалку две сценарија за ТВ драма или ТВ филм.

Дополнителни критериуми

Член 4

Во случај кога се работи за кандидати оценети со исти или слични основни критериуми, се применуваат дополнителни критериуми по следниот приоритет односно предност има:

- самостојниот уметник кој спаѓа во групата на дефицитарен вид на уметнички кадар;
- самостојниот уметник чиј вид на творештво е економски неисплатлив;
- самостојниот уметник со повисока стручна подготовка;
- самостојниот уметник кој подолг временски период континуирано остварува уметничка дејност;
- самостојниот уметник кој нема реализирано приход поголем од 150.000,00 денари годишно во претходната и тековната година;

- самостојниот уметник кој е повозрасен, односно поради болест или старост ја губи работната способност;
- самостојниот уметник што има добиено меѓународни и домашни награди и признанија;
- самостојниот уметник што учествувал во меѓународни културни активности на Република Македонија остварени во странство.

ПОСТАПКА И НАЧИН НА ДОДЕЛУВАЊЕ НА ПОВОЛНОСТИТЕ

Член 5

Средствата од републичкиот буџет за поволностите се доделуваат за сите видови уметничко творештво и се уплаќаат на жиро-сметката на самостојните уметници.

Доколку самостојните уметници основале здружение кое им ги врши техничките и административните работи за правата од работен однос и за регулирање за здравственото, пензиското и инвалидското осигурување и слично, средствата може во согласност со самостојниот уметник да се уплаќаат на сметката на тоа здружение.

Член 6

Поволностите се доделуваат на конкурс што го распишува Министерството за култура секој септември во тековната година за наредната година.

Конкурсот се објавува во средствата за јавно информирање и трае 30 дена од денот на објавувањето.

По исклучок конкурс може да биде распишан и надвор од утврдениот термин во став 1 на овој член, во времето кога постојат реални можности за доделување на поволноста.

Член 7

Во конкурсот се содржани видовите на поволностите што се доделуваат (парични надоместоци, доделување простор за работа или за објавување дела без надомест, подарување или изнајмување на опрема и инструменти без надомест и средства за осигурување дела, инструменти и делови од телото) како и критериумите за поднесување пријава по конкурсот согласно овој правилник.

Член 8

Пријавата по конкурсот самостојниот уметник ја поднесува лично или ја поднесува друго од него овластено лице, доколку тој е спречен поради болест или отсуство од државата.

Член 9

Со пријавата по конкурсот се доставуваат и:

- извод од регистрација на самостојниот уметник од надлежниот суд;
- кратка биографија во која хронолошки се прикажани обемот и времетраењето на неговата активност;
- лични податоци, место на живеење, телефон и жиро-сметка;
- документација за активностите и остварувањата (покани, плакати, критики, признанија, дипломи, касети, каталози, награди, мислења од соодветни асоцијации и комисии) и
- доказ за образование, економската состојба, извештај за имотната состојба, извештај за остварените приходи од надлежната институција за платен промет.

Член 10

Пријавите по конкурсот се разгледуваат од соодветни стручни комисии по видови творештво формирани од министерот за култура.

Комисиите доставуваат предлог до министерот за култура, на самостојни уметници коишто ги исполнуваат критериумите по конкурсот.

Член 11

Комисијата остварува личен увид во творештвото на самостојниот уметник којшто не ги исполнува во целост основните критериуми и доколку оцени дека неговото творештво, иако не е верификувано преку јавно експонирање од објективни околности сепак е исклучително значајно, односно во подолг период тој бил активен и имал квалитетна творечка продукција со која обезбедил значајно место во македонската култура и уметност, може да предложи да му се доделат соодветни поволности од конкурсот.

Член 12

Со самостојните уметници што добиле поволности по конкурсот се склучува договор за конкретните услови и начинот на користење на поволностите.

Договорот од став 1 на овој член содржи одредби и за период за којшто се дадени поволностите, случаите кога се губи правото на поволности, периодот за доставување извештај и друго.

Член 13

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 18-3137/3
26 јуни 2000 година
Скопје

Министер,
Љубен Пауноски, с.р.